

AEROZAGAĐENJE U SARAJEVU

Radili: Amira Kardaš, Dženana Brkan, Belma Dorić,
Esmina Bajrović, Nejla Ahmetović, Hana Kalač,
Esmira Mustajbegović, Iman Varatanović, Nejla
Hrvat, Nejra Smajiš, Dino Šehić, Alena Zahidić-
Korugić, Anes Škamo, Lamija Dervišagić

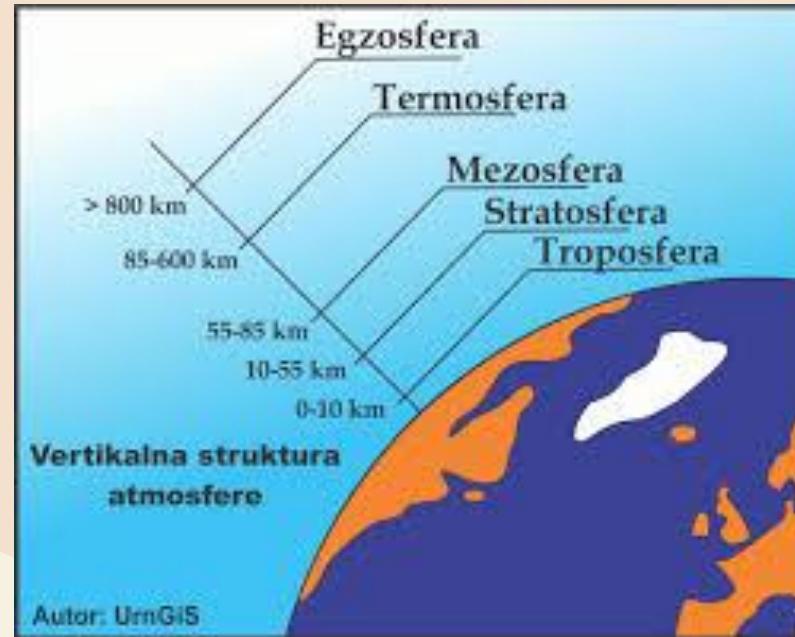
ŠTA PREDSTAVLJA AEROZAGAĐENJE?

Aerozagаđenje predstavlja prisustvo jednog ili više zagađivača u vazduhu, koji svojom količinom ili dužinom trajanja djeluju nepovoljno na zdravlje ljudi, vegetaciju i materijalna dobra.

ŠTA JE ATMOSFERA? KOJI SU SLOJEVI ATMOSFERE?

Atmosfera je plinoviti omotač oko Zemlje ili nekog drugog nebeskog tijela.

SADRŽAJ

| 01 |

PROBLEM

| 02 |

UTJECAJ

| 03 |

MJERE

RIJEŠENJE

04

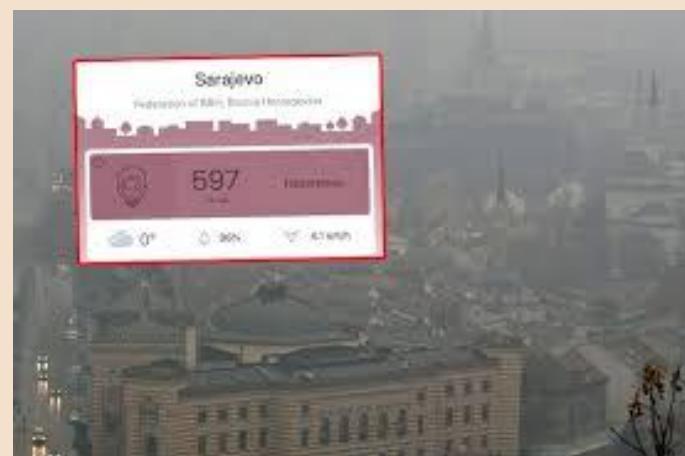
PROBLEM

| 01 |

Stanovnici Sarajeva žive u najzagadenijem gradu u Evropi, a nekim danima, kako pokazuju mjerena, i u svijetu!

	Major city	US AQI	Followers
1	Pristina, Kosovo	221	48.3K
2	Sarajevo, Bosnia Herzegovina	213	88.5K
3	Mumbai, India	180	1.46M
4	Kabul, Afghanistan	170	51.6K
5	Skopje, North Macedonia	170	37.6K

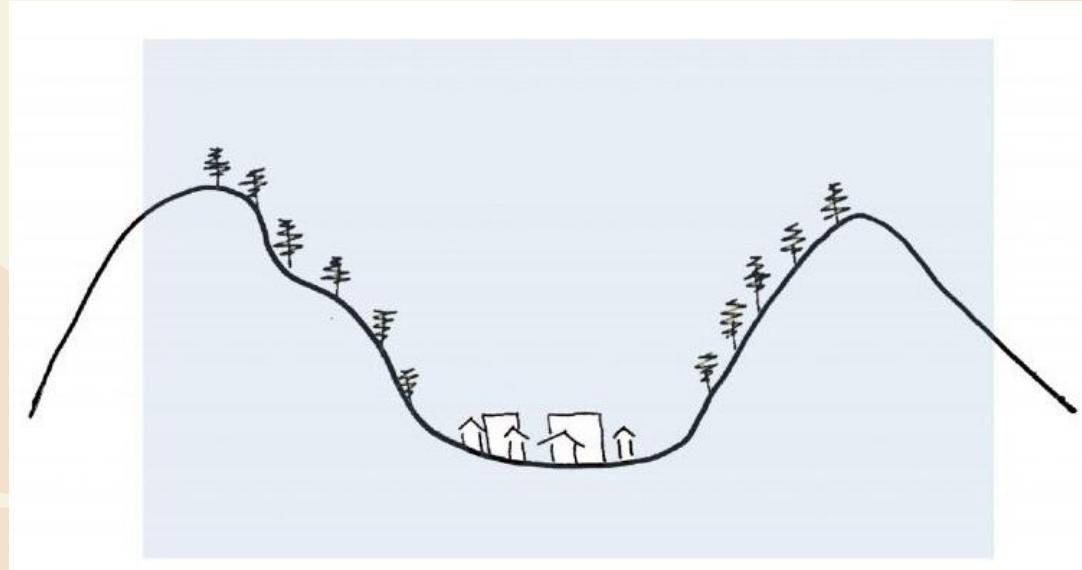

ZAŠTO?

Jedna od posebnih slabosti Sarajeva je njegov nepovoljan geografski položaj u odnosu na mnoga zagađenja.

Sarajevo je smješteno u kotlini i zbog toga ima loš položaj kad je riječ o strujanju zraka i o njegovom prečišćavanju.

VISOKE ZGRADE

MOTORNA VOZILA

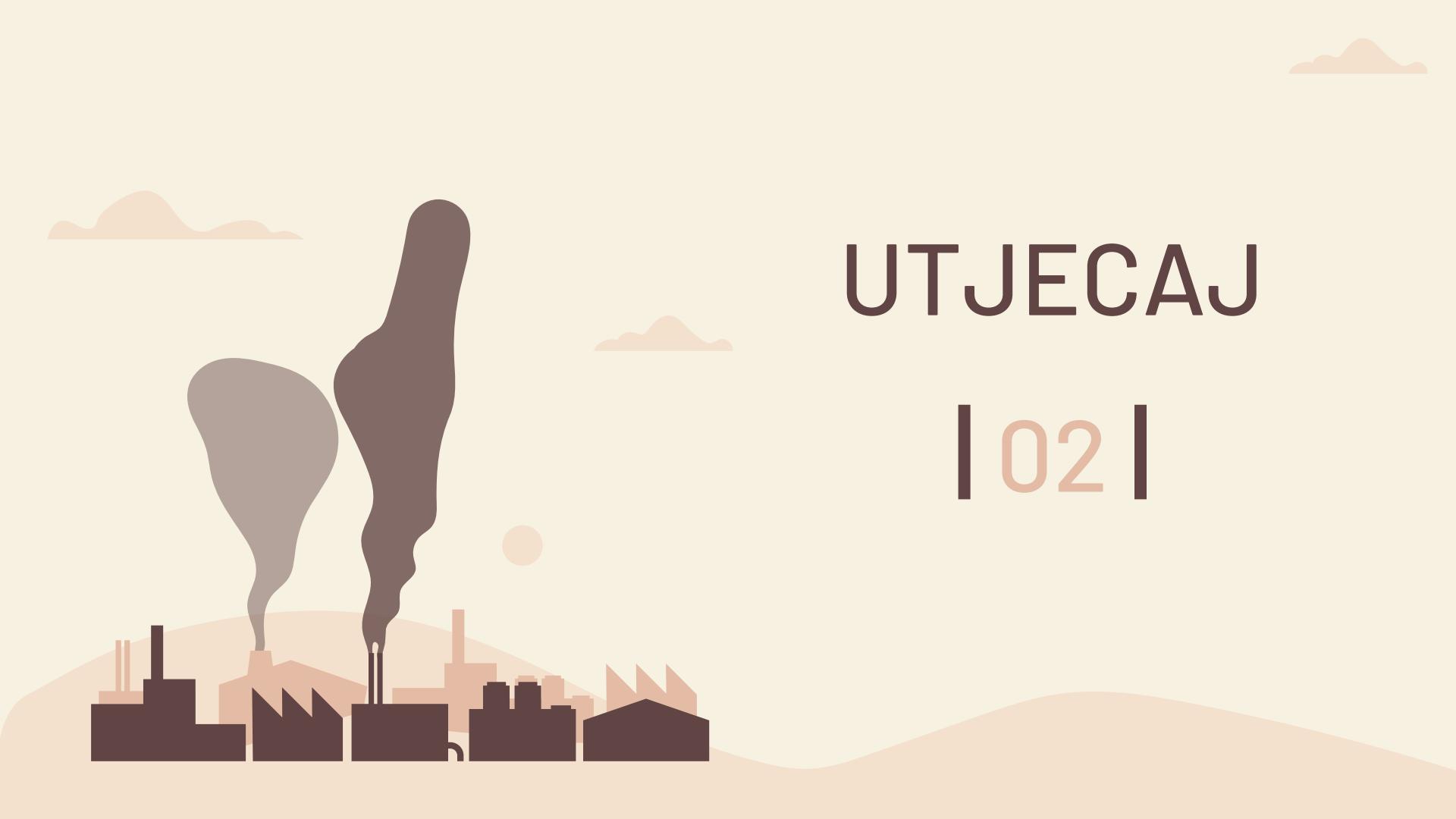

KUĆNA LOŽIŠTA

Antropogeni izvori zagadenja zraka

To su glavni faktori koji utiču na aerozagadenje grada Sarajeva, ali i ostalih gradova, te samim tim narušavaju zdravlje građana.

The background features a minimalist illustration of an industrial landscape. In the foreground, dark brown silhouettes of factory buildings and chimneys stand against a light beige sky. Two large, billowing plumes of smoke, one light beige and one dark brown, rise from the chimneys. The sun is a small orange circle positioned between the smoke stacks. In the distance, there are simple, rounded shapes representing hills or distant buildings. The overall color palette is earthy tones of beige, brown, and tan.

UTJECAJ

| 02 |

UTJECAJ AEROZAGAĐENJA NA ZDRAVLJE ČOVJEKA

- Zagadenje zraka je veliki ekološki rizik za zdravlje i procjenjuje se da godišnje uzrokuje oko 7 miliona slučajeva prerane smrti širom svijeta.
- Lebdeće čestice prečnika 10 mikrometara, a posebno one prečnika 2,5 mikrometara predstavljaju opasnost po zdravlje stanovništva, jer mogu doprijeti duboko u pluća.
- Povišene vrijednosti ovih polutanata otežavaju disanje i ne dozvoljavaju dovoljnu zasićenost kiseonika u krvi i plućima, posebno kod hroničnih bolesnika, starijih osoba i djece.

Dugoročan boravak u sredinama sa visokim nivoom aerozagađenja je važan faktor rizika za obolijevanje od hroničnih respiratornih i kardiovaskularnih bolesti, ali i za pogoršanja već postojećih oboljenja.

Istraživanja su pokazala da u gradskim sredinama u kojima građani udišu veće količine štetnih gasova i čestica, više i obolijevaju od hroničnih opstruktivnih plućnih bolesti (bronhitis, astma, emfizem).

Trećina smrti uzrokovanih od moždanog udara, raka pluća i srčanih bolesti posljedica je aerozagadženja.

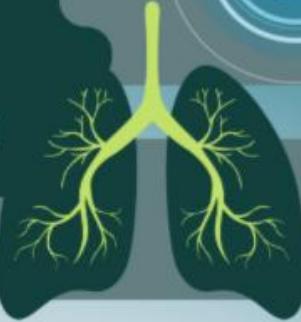

Zagađen zrak

negativno utječe na:

ZDRAVLJE

Zagađenje zraka
je povezano sa

7 MILIONA preranih
smrtnih slučajeva
širom svijeta, te

3.300 slučajeva u
BiH godišnje

Sarajevo je večeras drugi najzagađeniji grad na svijetu - Klix.

ov 26, 2020 — Večerašnje mjerjenje švicarskog IQ Aira koji prikuplja podatke sa 10.000 mjerne stanice širom svijeta pokazuje da je Sarajevo na drugoj ...

Zagađenje zraka: počinje "sezona gušenja" | 30.10.2019

Oct 30, 2019 — Beograd i Sarajevo nalaze se na listi najzagađenijih gradova na svijetu. Što je situacija u drugim gradovima u Hrvatskoj, BiH i Srbiji? I kako ...

www.tportal.hr › vijesti › clanak › sa... ▾ Translate this page

Sarajevo na vrhu popisa gradova svijeta s najzagađenijim zrakom

Sarajevo na vrhu popisa gradova s najzagađenijim zrakom na svijetu. Autor: jutros ponovo na listi top pet najzagađenijih glavnih gradova ...
adnja izmjena 07.12.2019 12:35; Objavljeno 07.12.2019 u 11:59.

www.jabuka.tv › sarajevo-jutros-dru... ▾ Translate this page

Sarajevo jutros drugi najzagađeniji grad u svijetu – Jabuka.tv

balkans.aljazeera.net › news › 2018/12 ▾ Translate this page

Sarajevo je danas najzagađeniji grad u svijetu - Al Jazeera

Dec 2, 2018 — Sarajevo je u nedjelju, sa 304 AQI (indeks kvalitete zraka), u 10.000 sau više mjerne stanica na svijetu, objavila je Vlada Sjedinjenih Američkih ...

bhrt.ba › sarajevo-danas-najzagadjen... ▾ Translate this page

Sarajevo danas najzagađeniji glavni grad u svijetu - BHRT

Jan 10, 2020 — Prema mjerjenjima kvalitete zraka u glavnim gradovima u cijelom svijetu, Sarajevo je oko 19.00 sati bio najzagađenija prijestolnica.

↪ balkan › iqair-saraj... ▾ Translate this page

Sarajevo jutros najzagađeniji grad na svijetu

— IQAir: Sarajevo jutros najzagađeniji grad na svijetu. Švicarski IQAir ima više od 10.000 mjerne stanica širom svijeta i prikazuje mape kvalitete zraka ...

www.trt.net.tr › bosanski › 2019/12/16 ▾ Translate this page

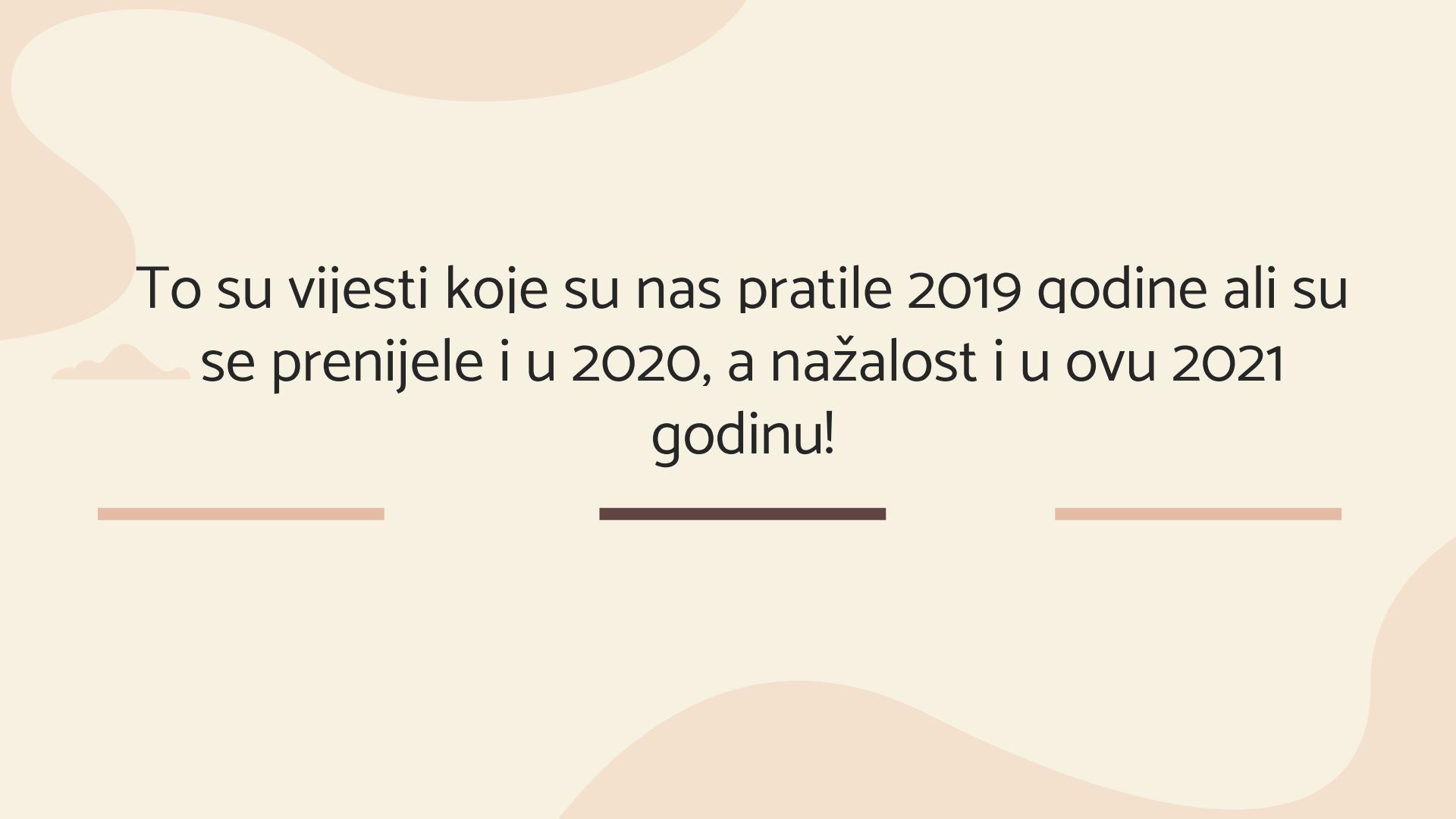
Među najzagađenijim u svijetu: Zrak u Sarajevu jutros veoma ...

Među najzagađenijim u svijetu: Zrak u Sarajevu jutros veoma nezdrav. U Kantonu Sarajevo, glavni grad Bosne i Hercegovine, jutros je jedan od najzagađenijih gradova svijeta, prenosi Anadolu Agency (AA).

irajevo.ba › bosna-i-hercegovina ▾ Translate this page

rekordi /Najzagađeniji glavni grad na svijetu: Sarajevo ...

— U Sarajevu je večeras najzagađeniji zrak na svijetu. Indeks kvalitete zraka je 304, što je rekord za ovu godinu. Dati su objavljenim na web stranici Air Visual.

To su vijesti koje su nas pratile 2019 godine ali su se prenijele i u 2020, a nažalost i u ovu 2021 godinu!

MJERE

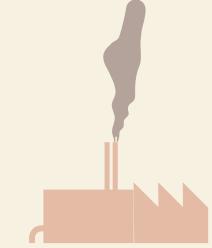
| 03 |

Neke od mjera koje su predložene
u cilju zaštite zraka

-
- ★ Donošenje gradskih propisa o zaštiti od zagađenja zraka,
  - ★ Utvrđivanje propisa o kontroli dima malih i srednjih ložišta,
  - ★ Utvrđivanje kazni za zagađivače koji nisu smanjili štetne emisije,
  - ★ Utvrđivanje korištenja goriva koja emituju manje štetnog sumpora,
  - ★ Isključenje vozila koja stvaraju dimnu zavjesu i formiranje posebnog Fonda za borbu protiv aerozagađenja pri Gradskom vijeću grada Sarajeva

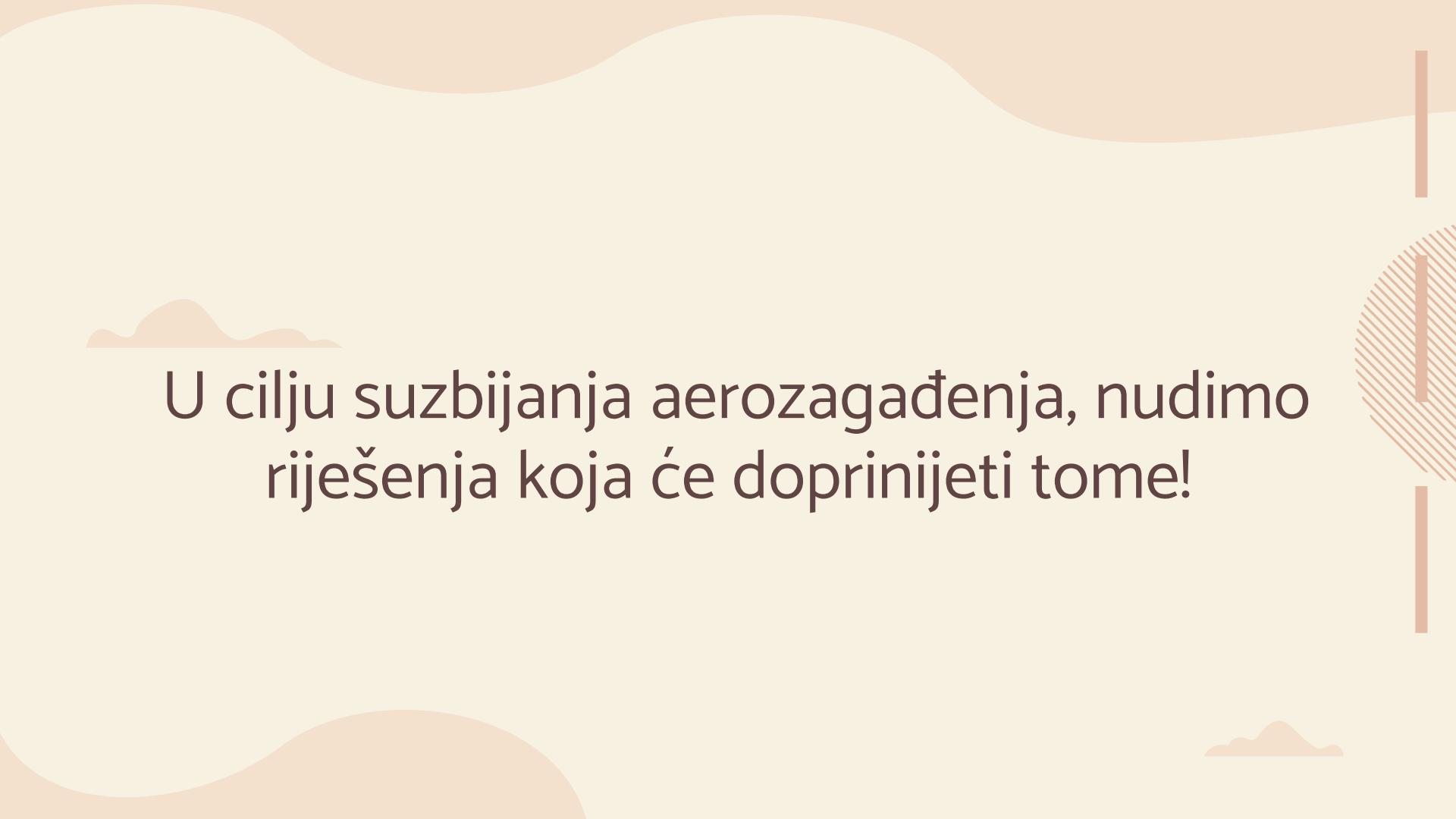
Grad je u međuvremenu dobio niz neqativnih epiteta kao "balkanski London", "Karakazan", "Najzagađeniji grad u Evropi" i slično.

RIJEŠENJE

| 04 |

U cilju suzbijanja aerozagadjenja, nudimo riješenja koja će doprinijeti tome!

ZAŠTO JE VAŽNO SADITI DRVEĆE?

UVRŠCUJE ZEMLJINO TLO

SPREČAVA EROZIJU I SUŠENJE TLA

OMOGUĆUJE ZEMLJI DA UPUE VEĆU KOLIĆINU VODE

OBOGAĆUJE VAZDUH I
SMANJUJE

OMOGUĆUJE OPORAVAK
NARUŠENE BIOSFERE

SMANJUJE RIZIK OD
POPLAVA

ŠTA JE POŠUMLJAVANJE?

- Šumarjenje se naziva **repopulacija teritorija drvećem**.
- Općenito, ovo je područje u svojoj nedavnoj prošlosti (otprilike pedeset godina) bilo prepuno drveća i šuma koje su zbođ različitih razloga pošumljene, poput izgradnje različite infrastrukture, rasta urbanih područja, upotrebe drva u industrijske svrhe i za potrošnju, povećane granice poljoprivrede i stoke ili su uništene raznim čimbenicima kao što su požari, bilo izazvani, slučajni ili prirodni fenomeni.

VAŽNOST POŠUMLJAVANJA

- Drveće velikih šumovitih područja ima sposobnost hvatanja i uklanjanja onečišćujućih čestica poput prašine, polena, dima i pepela koji mogu biti štetni za naša pluća.
- Drveća svojim učinkom korištenja i pretvaranja ugljičnog dioksida u kisik pomažu u smanjenju efekta staklenika na našem planetu.
  - Taj efekt nastaje zato što plinovi poput CO₂ i drugih uzrokuju zadržavanje topline Zemlje u atmosferi i ne oslobođanje, doprinoseći porastu globalnog zagrijavanja.

KOJI SU CILJEVI POŠUMLJAVANJA?

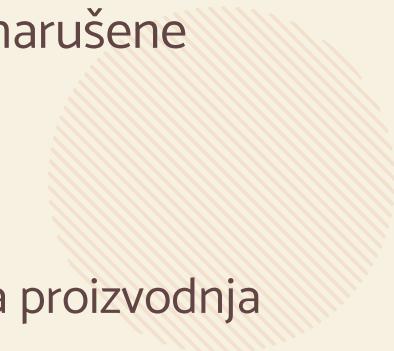
Repopulacija zelenih površina !

Formiranje zaštitne zone od djelovanja vjetra i na taj način štite usjeve !

Imati drvo za domaću proizvodnju energije !

Oporavak narušene biosfere

Povećana proizvodnja kisika

Proizvodnja drva, celuloze, voća, vlakana ili goriva !

SVJETSKI DAN ŠUMA: 21.mart

MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
01	02	03	04	05	06	07
08	09	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

KAKO SVAKO OD NAS MOŽE DOPRINIJETI?

Čuvajmo električnu energiju
što je više moguće !

Koristimo proizvode za čišćenje
koji su sigurni za okoliš !

Umjesto paljenja lišća, korova i sl.,
odložiti ga kao kompost !

Izbjeqavati loženje neadekvatnih
materija u kućnim ložištima, te ukoliko
je moguće koristiti plin umjesto drveta !

**Podržavati pošumljavanje i, po
moćnosti, posaditi što više
drveća i zelenih biljaka !**

Podržavati i primjenjivati reciklažu !

MIT

Nije smog, nego je magla

ČINJENICA

Magla i smog nisu isto. Magla je prirodna pojava, dok smog nastaje ljudskim djelovanjem. Smog se akumulira u magli. Njegovi uzročnici su saobraćaj, industrija i loženje.

MIT

Automobili su najveći izvori zagađenja zraka

ČINJENICA

Automobili jesu jedan od glavnih uzročnika zagađenja zraka, ali ne i jedini. Značajni uzročnici su industrija i način grijanja. Na regionalnom nivou, glavni pojedinačni izvor PM 2.5 čestica je izgaranje čvrstih goriva.

MIT

Zagađenje zraka se može kontrolisati izmiještanjem industrije van grada

ČINJENICA

To je djelimično ispravno i tačno, ali u gradu ostaju drugi značajni uzročnici zagađenja. Osim toga, zrak se kreće, pa i onaj zagađeni.

HVALA NA PAŽNJI!

